

Uue eakuse rahvakogu

Hetkeseis

19. septembril

Uue eakuse visioon

Aastal 2050 võiks:

- **elukvaliteet eakana sõltuda pigem inimese valikutest**, mitte riigist;
- **70aastastest** täis- või osakoormusega **töötada 60%**;
- **elukestvas õppes osalemise määr mitte enam sõltuda vanusest**;
- **mittetöötavate eakate sissetulek moodustada 70% nende varasemast sissetulekust**, kusjuures riikliku pensioni osakaal selles on vähenenud oluliselt;
- **vanadushaprad eakad ise valida, kas elavad ühiskodus, kommuunis, hooldekodus või oma kodus**, sest abivajaduse kulud on kaetud;
- **inimestel (sh eakatel) olla mitmekülgsed oskused**, nad võiksid töötada mitmel erialal ja kohas ning õppida veel samaaegselt;
- **inimesed olla teadlikud vananemisest**, selle mõjust ning osata olukorraga kohaneda.

Ideede tinglik jaotus

- Riiklikult lahendatav (põhimõtteline ja seadusandlik muudatus) (29)
  - Omavalitsuse ja/või kogukonna ellurakendatav idee (8)
  - Lahendatav isiku või tööandja vm organisatsiooni tasemel (4)
  - Ideed ei ole mõistlik Eestis rakendada (9)
  - Vajab oluliselt täpsemat mõjuanalüüsi (2)
-
- Lahendus on juba olemas (8)
  - Idee polnud piisavalt selgelt vormistatud või nõrgalt seotud uue eakuse rahvakoguga (7)

Allkirju koguvad/kogunud ideed

Töötamisega seotud ideed

- Vähendada tööandja maksukoormust vanaduspensioniealiste palkamisel
- Töötuskindlustushüvitise maksmine omal soovil lahkujatele
- Jagatud töökohad ehk tandemtöö seadustamine
- Võimaldada töötutel töötada käsunduslepingu alusel või osaajaga

- Õppimisega seotud ideed
- Avatud ülikoolis tasuta õppimiseks võiks olla pikem nominaalaeg
- Tulumaksusoodustus oma vanemate koolituskuludele
- Inimeseõpetus (väärtustamiseks vanemaealiste tööd) kohustuslikuks ärikoolides ja kõrgkoolide juhtimiserialadel

Allkirju koguvad/kogunud ideed

II samba seotud ideed

- Viia läbi II samba väljamaksete reform: maksimaalne kasu kogutud säästudest
- II samba väljamaksete alguse sidumine pensionilemineku ajaga

Maksustamisega seotud ideed

- Vähendada tööandja maksukoormust vanaduspensioniealiste palkamisel
- Sissetulekult makstavad muuta töövõtja, mitte – andja makstavateks
- Loobuda sotsiaalmaksumiinimumi kohustusest
- Toiduainete maksuerisused

Allkirju koguvad/kogunud ideed

Tervisega seotud ideed

- Luua geriaatria väljaõpe
- Tervisliku vananemise kontseptsioon (sh RTA-s elukaare lähenemine)
- Vabatahtlike suurem kaasamine tervishoiusektoris ja hoolekandes

Hoolduskoormuse jagamisega seotud ideed

- Seadustada vanemate tegevus lapselaste hoidmisel
- Hoolduskindlustuse loomine
- Omastehooldajatele palk

Allkirju koguvad/kogunud ideed

Aktiivse vananemisega seotud ideed

- Vanemaealiste vabatahtliku töö/tegevuse soodustamine
- Senioritöö elukutse ja valdkonna välja arendamine
- Koolituskursus vanemas keskeas inimestele normaalsest vananemisest ja pensionile jäämise muutustest
- Teenusmajade loomise soodustamine

Ruumiga seotud ideed

- Puuetega inimestele paremate liikumisvõimaluste tagamine
- Avaliku ruumi kujundamine vanemaealiste sõbralikuks
- Kogukonna ühisruumide nõue hooldekodu tüüpi hoonete ehitusprojektis

Allkirju koguvad/kogunud ideed

- Riiklikku programmi „Säästlik Eesti“ lisada ka tööjõuressursside, sh eriti inimliku kogemuse kui ressursi säästliku ja otstarbeka kasutamise nõue

Laekunud ideed, mida saaks lahendada omavalituse/kogukonna tasandil

- Multivanuselise kogukonnakeskuste arendamine, näiteks raamatukogude baasil
- Edendada täiskasvanute võimlemist
- Soodustada võiks eakate klaveriõpet (juba keskealiste) või mõnd muud sarnast kahe käega mängimise pilli
- Vanemaealiste ja laste koostegevuste soodustamine
- Jalgrattarajad linnadesse ja asulatesse
- Omavalitsuse spordihoonete/ujulate kasutamise doteerimine
- Kogukonna aiandite arendamine
- Rahvaliikumine Kilomeeter, tere ja vesi

- <https://uuseakus.rahvaalgatus.ee/>